

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 120
від 03 травня 2023 року

до проекту Закону України
про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо
розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших
бакалаврів у закладах професійної (професійної-технічної) освіти
(реєстр. № 9026 від 16.02.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій розглянув на своєму засіданні проект Закону України про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійної-технічної) освіти (реєстр. № 9026 від 16.02.2023), поданий народними депутатами України Коваль О.В., Бабаком С.В., Грищуком Р.П. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект), і зазначає таке.

Головним Комітетом при розгляді даного законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.

Автори законопроекту зазначають про потребу змін до Бюджетного кодексу України, обґрунтовуючи це наступним чином.

З прийняттям Закону України «Про фахову передвищу освіту» і започаткування із 2020 року освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, який відповідає 5-му рівню Національної рамки кваліфікацій, у пункті 2 розділу XIV «Прикінцеві та перехідні положення» цього закону було визначено:

«б) ліцензії на підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, дійсні на день набрання чинності цим Законом, дають право на оформлення ліцензій на підготовку здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра із збереженням ліцензованого обсягу без

проходження ліцензування;».

Відповідно усі заклади професійної (професійно-технічної) освіти, які на момент набрання чинності вищевказаним Законом мали ліцензії на підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, отримали ліцензії на підготовку фахового молодшого бакалавра.

Можливість підготовки фахового молодшого бакалавра у закладах професійної (професійно-технічної) освіти також передбачена частиною четвертою статті 15 Закону України «Про освіту».

Разом з тим, на сьогодні Бюджетним кодексом України не передбачено можливості фінансування здобуття фахової передвищої освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що унеможлиблює розміщення регіонального замовлення місцевими радами на підготовку відповідних фахівців при їх потребі.

Для досягнення цієї мети ініціаторами законопроекту пропонується внести відповідні зміни до статей 89 і 90 Бюджетного кодексу України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висновок на момент розгляду не надало.

До Комітету надійшли експертні висновки щодо цього законопроекту від центральних органів виконавчої влади та відомств.

Міністерство освіти і науки України повідомляє, що в межах компетенції підтримує ініціативу, запропоновану законопроектом, та не має пропозицій і зауважень до його тексту. Міністерство освіти і науки також підкріплює свою позицію висновками Міністерства економіки України та Міністерства юстиції України, які повідомляють про відсутність зауважень з їх боку до положень законопроекту.

Міністерство фінансів України надає такі висновки. Переважно Міністерство фінансів України висловлює свою думку про питання, що стосуються формування освітньої політики, зокрема:

- стверджує про необхідність підготовки фахових молодших бакалаврів виключно у закладах фахової передвищої освіти; водночас не пропонує припинити підготовку кваліфікованих робітників закладами вищої освіти і фахової передвищої освіти;

- запевняє, що умови прийому до закладів професійної (професійно-технічної) освіти на фахових молодших бакалаврів відрізняються і більш спрощені аніж умови прийому до закладів фахової передвищої освіти, що не відповідає дійсності;

- констатує, що якісний склад педагогічних кадрів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти суттєво відрізняється від складу у закладах фахової передвищої освіти, адже в останніх в складі їх педколективів 11% науково-педагогічних працівників. При цьому не враховується те, що вони мають статус науково-педагогічних працівників лише тому, що не менше 60% часу від свого педнавантаження працюють за програмами з підготовки фахівців з вищою освітою (молодших бакалаврів та бакалаврів), а не фахових молодших бакалаврів, а педагогічні працівники з науковими ступенями в профтехосвіті не обліковуються в статистиці.

- робить висновок, який не має підтвердження, про те, що підготовка закладами професійної (професійно-технічної) освіти фахових молодших бакалаврів призводить до випуску фахівців з фаховою передвищою освітою з низьким та неконкурентоспроможним професійним рівнем знань;

- також запевняє, що питання фінансування підготовки фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти можуть бути вирішені через положення статті 91 Бюджетного кодексу України, в якому встановлено, що з усіх місцевих бюджетів

можуть здійснюватися видатки на місцеві програми підтримки здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти на умовах регіонального замовлення у відповідних закладах освіти. Таке твердження, як запевняють місцеві органи влади, є помилковим, тому що програми підтримки здобуття освіти, передбачають заходи, що не пов'язані з прямими видатками на підготовку кадрів за регіональним замовленням.

Загальний висновок Міністерства фінансів України полягає в тому, що оскільки, на думку фахівців Міністерства, питання здійснення видатків з місцевих бюджетів на підготовку фахових молодших бакалаврів на умовах регіонального замовлення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти державної та/або комунальної власності врегульовані, то прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» вони вважають недоцільним.

Водночас до Комітету звернулася низка органів місцевої влади, роботодавці зі своїми висновками та пропозиціями.

Так, до Комітету звернулася **Волинська обласна рада** з пропозицією вирішити проблемну ситуацію, підтримавши даний законопроект. Адже питання здійснення видатків з місцевих бюджетів на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти на умовах регіонального замовлення є законодавчо нерегульованим, що призводить до обмеження прав здобувачів освіти, а відтак до негативних впливів на ринок праці.

Полтавська обласна військова адміністрація звертається з проханням підтримати цей законопроект. Також зазначається, що прийняття цього законопроекту відновить можливість розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та дозволить забезпечити регіональний ринок праці фахівцями, які будуть затребуваними для відбудови та відновлення країни в післявоєнний період.

Рівненська обласна військова адміністрація просить підтримати законопроект у зв'язку із масштабною необхідністю підготовки зазначених спеціалістів, які будуть затребувані для повоєнної відбудови національної та регіональної економіки України.

Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації зазначає про те, що здійснення видатків з місцевих бюджетів на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти на умовах регіонального замовлення є законодавчо нерегульованим, а тому просить погодити проект Закону України про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (реєстр.№ 9026 від 16.02.2023) на засіданні Комітету.

Рада Федерації роботодавців України всіляко підтримує відновлення можливості розміщення регіонального замовлення на підготовку фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та заходи з мінімізації ризиків припинення діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Федерація організацій роботодавців Дніпропетровщини також підтримує зазначений законопроект. У своєму експертному висновку вона

зазначає, що прийняття цього законопроекту дозволить здійснювати розподіл регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у ліцензованих закладах професійної (професійно-технічної) освіти та збереже колективи педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які тривалий час забезпечували і продовжують забезпечувати підготовку затребуваних на ринку праці фахівців.

Кременчуцька міська організація роботодавців звертається з проханням підтримати законопроект № 9026. Вона опирається на досвід регіону і зазначає, що, для прикладу, Вище професійне училище №7 м. Кременчука Полтавської області здійснює підготовку фахових молодших бакалаврів за п'ятьма освітньо-професійними програмами для восьми підприємств регіону, які гостро затребувані на регіональному ринку праці.

Підкомітет з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти на своєму засіданні 2 травня 2023 року розглянув проект Закону України про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (реєстр. № 9026 від 16.02.2023) та пропонує Комітету прийняти рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду цього законопроекту в першому читанні прийняти його за основу та в цілому.

Заслухавши народного депутата України – співавтора законопроекту, голову підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти Ольгу Коваль, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України щодо розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (реєстр. № 9026 від 16.02.2023), поданий народними депутатами України Коваль О.В., Бабаком С.В., Грищуком Р.П. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому.

2. Направити цей Висновок з додатками, що містять висновки зацікавлених сторін, до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

Голова Комітету

Сергій БАБАК